

LN 8.12.

Českou vědu čeká lepší budoucnost

Měl by stát investovat spíše do dálnic, nebo do vzdělávání?

Odpovídá profesor

Václav Hořejší, ředitel Ústavu molekulární genetiky AV ČR.

Má vůbec pro Českou republiku smysl investovat do vědy, když k většině velkých objevů stejně dojde v zahraničí?

Tato otázka se velmi často opakuje. Setkáváme se s názorem, že by nám stačilo, kdybychom kupovali licence a kdybychom se zabývali jenom aplikačním dotahováním výsledků základního výzkumu a spíš využívali to, co objevili někde jinde. Já si ale myslím, že to je velmi krátkozraká politika. Tento názor zastává mnoho politiků, ale zatím se jim ho bohudík moc nedaří prosadit.

V minulosti dala česká věda světu velká jména. Znamená to, že dříve se investovalo do vědy víc než dnes?

Ne, tím to rozhodně není. Před sto či padesáti lety však byly náklady, se kterými se dal světově významný objev udělat, podstatně menší než dnes. Tu a tam se někomu povede objevit ještě něco překvapivě důležitého, nového, téměř zadarmo, ale to jsou naprosté výjimky.

Takže peníze jsou dnes určitě mnohem důležitější, zvláště pro země, které mají určitý handicap. A to je náš případ, protože jsme za čtyřicet let komunistického režimu skutečně zaostali. Do vědy se sice dávalo poměrně dost financí, ale bohužel tenkrát byly dva druhy peněz. Tzv. měkkých peněz, československých korun, bylo dost. Jenže skoro všechno, co jsme potřebovali, se muselo dovážet ze Západu a to bylo po-

Václav Hořejší, ředitel Ústavu molekulární genetiky

Foto archiv LN

třeba nakoupit za tvrdou měnu, které se zoufale nedostávalo.

Co se od té doby změnilo?

Získali jsme svobodu, mohli jsme volně komunikovat s kolegy na Západě, ale minimálně do roku 1998 jsme na tom s penězi byli mizerně. Pak se věci začaly měnit a dnes už finance nejsou hlavním problémem.

Ale tato relativně příznivá situace trvá nějakých možná sedm osm let. Než vyroste „vědecká škola“, objeví se noví lidé a než se nastartuje celý nový směr však trvá velmi dlouho. Já jsem optimista a myslím si, že za nějakých deset či patnáct let bude situace mnohem lepší. hs

Příspěvek je součástí přírodovědného magazínu Natura, který ČRo Leonardo vysílá ve čtvrtek od 18 hodin.